

Diversiteit gaat over méér dan de Halve Maan.

Frank Roels

Het laatste nummer van Het Vrije Woord neemt een beschouwing over van Tinneke Beekman die in juli in DS verscheen, getiteld *“Diversiteit mag geen ideologie zijn”*.

Met diversiteit bedoelt Beekman: *“Vooreerst de feitelijke diversiteit...van verschillende burgers qua etnische achtergrond, religieuze beleving, seksuele voorkeuren...”*. Voor de gemiddelde Vlaming betekent dit: “de Marokkanen, de Turken, de Afrikanen, de moslims, de Arabieren”.

Beekman vervolgt dan: *“Maar dan is er een ideologische oproep tot diversiteit, en die leidt tot een onoverbrugbare wij-zij-tegenstelling”(...*). *“Deze polarisering hebben progressieven helemaal aan zichzelf te danken”*.

Die onoverbrugbare wij-zij-tegenstelling zie ik hoofdzakelijk in het discours van twee Vlaamse politieke partijen, alsook in vele media die focussen op het anders zijn van (sommige) nieuwe Belgen. Echter, in de echte samenleving zijn de meeste Marokkanen, moslims, enz., geïntegreerd in de arbeidsmarkt en het bedrijfsleven, de culturele sector in brede zin, het politieke beleid; de kinderen volgen het Vlaamse onderwijs.

Katholieke dominantie

Natuurlijk gaan veel van die nieuwe Belgen niet braaf elke zondag naar de katholieke mis. Mag het even? Ik ook niet. Dat steekt waarschijnlijk veel Vlamingen die katholiek zijn opgevoed de ogen uit; ze maken nog steeds de grote meerderheid uit van de jongere generatie: ongeveer 78% van de leerlingen in Vlaanderen volgen katholieke godsdienst op school (12,13 % volgen niet-confessionele zedenleer; 8% volgen islamgodsdienst). Ook de jeugdbewegingen, grotendeels de zorgsector, en vele verenigingen zijn van oudsher katholiek (“van de wieg tot het graf”). Onze kunstschaten zijn vaak christelijk geïnspireerd.

Dat de georganiseerde vrijzinnigheid bestaat, inbegrepen Het Vrije Woord en de VUB, is te danken aan de erkenning van de levensbeschouwelijke diversiteit door de Belgische Grondwet. Dat we wetten hebben die geboorteregeling toelaten, abortus, euthanasie, danken we niet aan de katholieke politieke partijen, maar aan de Liberalen en Socialisten. Om die reden pleit ik voor diversiteit. En dat pleidooi is nodig, want de vrijzinnige uitzendingen zijn door de VRT afgeschaft, en voor de komende subsidiëring en begroting van de vrijzinnig-humanistische organisaties houden we ons hart vast. In het officieel onderwijs wordt de cursus niet-confessionele moraal bedreigd vanuit diverse hoeken, vaak zijn het ex-katholieken die zelf die lessen niet gevolgd hebben.

Amerikaanse studenten

Beekman geeft als voorbeeld van foute diversiteit, studenten aan de universiteit van Berkeley, VS, die met elkaar op de vuist gingen over controversiële sprekers.

Maar is de verdediging van hun “eigenheid” niet een klassieke bezigheid van de vele studentenverenigingen? Alle zitten in hun eigen bubble, en vaak zijn ze vijanden van elkaar, uit traditie en ideologie. Er zijn de muren tussen de lokale kringen (zoals A.B.); tussen de politieke verbonden (KHHV, Schild & V, Liberaal Studentenverbond, enz.); tussen de verschillende faculteitskringen (totaal vreemde werelden voor elkaar); de levensbeschouwelijke, de culturele...). Is dat nu kwalijk, zoals Beekman schrijft? Of is dit alles een toepassing van de vrije meningsuiting en vereniging, en een oefening om een persoonlijk standpunt te leren en durven verdedigen? Het wordt pas gevaarlijk wanneer één unieke visie aan allen wordt opgelegd – met knokploegen en vlaggengezwaaai.

Bedreigt diversiteit het vrij onderzoek?

Beekman klinkt onheilspellend als ze schrijft: *“Langzaamaan knaagt dit fenomeen ook aan het vrije onderzoek: wetenschappelijke debatten dreigen aan het diversiteitsideaal te worden opgeofferd”*. Ik tracht mij, als biomedisch onderzoeker, voor te stellen wat ze in concreto bedoelt. Ze vermeldt de discussie in Turkije en in de VS om de evolutietheorie van Darwin te schrappen in het secundair onderwijs.

Nu gaat dat in de VS uit van fundamentalistische christenen; de godsdienstige bronnen zeggen immers dat de mens door God geschapen werd naar diens evenbeeld. Moet dat ook geen spagaat zijn voor een aantal Vlaamse katholieken: hoe verzoent men wetenschap en Geloof? Een pseudo-oplossing is “Intelligent Design”, waarachter een Intelligent Wezen moet schuilgaan. Immers, “het kan toch niet dat onze verfijnde biologische structuur en werking door puur toeval zijn tot stand gekomen...”.

Hoe gaat het in ons Vlaams secundair onderwijs, hoe komt Darwin daar aan bod? Enkel in de 3^e graad van het ASO, KSO en TSO vinden we deze eindterm: *“Wetenschappelijk onderbouwde argumenten geven voor de biologische evolutie van organismen met inbegrip van de mens”*. Hoe Darwin en de evolutietheorie voor onze jongeren belicht worden, hangt dus af van het initiatief van de lesgever en school. Of dat voldoende is om de Vlamingen tot Darwinisten te maken, is de vraag. Deze minimale eindterm is geen toegeving aan islamfundamentalisten maar door volbloed katholieken bedacht.

Natuurlijk worden in de wetenschappen botsende theorieën verdedigd. Daarover wordt dan met feitelijke argumenten gevochten, niet

met de vuisten, en niet met citaten uit een heilig boek. Al schreef Frans Daels, toen hij nog professor vrouwenziekten was aan de U.Gent, tegen pijnbestrijding tijdens de bevalling: *“Het staat geschreven: Gij zult in smarten baren. Opstand tegen de natuur lenigt uw smarten niet, barende vrouw, maar berooft uw lijden van alle verdiensten”* (“Voor moeder en zuigeling”, 7^e uitgave).

En ja, wie als wetenschapper teveel concurrentie krijgt van collega's, riskeert publicaties en subsidies mis te lopen. Is het dat wat Tinneke Beekman bedoelt met bedreiging van het vrije onderzoek ?

Muren

Muren, al of niet overkomelijk, tussen groepen mensen en tussen individuen hebben altijd bestaan. Zelfs tussen gezinnen/families woeden vetes, of spreekt men niet met elkaar. Gelukkig loopt het niet altijd af zoals met Juliet and her Romeo. Tijdens en na de Tweede Wereldoorlog waren er Witten en Zwarten (in een heel andere betekenis dan de “verkleuring” van de hedendaagse samenleving), en die opsplitsing is zelfs vandaag in Vlaanderen nog niet verdwenen.

Natuurlijk ben ik tegen muren die mensen scheiden; maar de machtigen der aarde danken er een deel van hun volgelingen aan: Donald T, de Israëlische regeringen, de muren en hekken waarmee meerdere EU landen vluchtelingen trachten tegen te houden, de patrouilleboten op onze zeeën; enz. Die polarisering is niet het werk van “de progressieven” (wie Beekman daar ook mee bedoelt...).

De belangrijkste muur is wellicht onzichtbaar: zoals beschreven door Thomas Piketty, Wilkinson & Pickett, Guy Standing en vele anderen: tussen gezinnen die elke maand in het rood staan, versus deze die steeds meer inkomen overhouden, en vlot toegang hebben tot de beste opleidingen en informatie.

Samengevat

Beekman heeft de diversiteit die altijd heeft bestaan, vernauwd tot de betekenis die het woord kreeg in het hedendaagse debat in de Vlaamse media. Daardoor zou een lezer de indruk kunnen krijgen dat Beekman de wenselijkheid niet onderschrijft van de deelname op alle vlakken van de ‘verkleurden’ die numerieke minderheden vormen in ons land.

Frank Roels is emeritus hoogleraar, U. Gent, eerder VUB. Zijn e-boek, Strategie voor een eigen, tijdse moraal, staat online bij het August Vermeylenfonds:

<http://vermeylenfonds.wordpress.com/category/frank-roels/>